

Dönem : 1

Toplantı : 2

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı: 195

İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununda değişiklikler yapılması hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi 1/339, 2/340; C. Senatosu 1/267)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 285)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 4419-22611*

9 . 7 . 1963

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 9 . 7 . 1963 tarihli 111 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilen, İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununda değişiklikler yapılmasına ve ilgili bâzı kanunların kaldırılmasına dair kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.
Saygılarımla.

*Fuad Sirmen
Millet Meclisi Başkanı*

Not : Bu tasarı 6 . 2 . 1963 tarihinde Başkanlıkça ilk komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 2, 8, 9 . 7 . 1963 tarihli 106, 110 ve 111 nci birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 285)

Anayasa ve Adalet ve İçişleri komisyonlarından kurulu Geçici Komisyon raporu

*Cumhuriyet Senatosu
Anayasa ve Adalet ve İçişleri
komisyonlarından kurulu
Geçici Komisyon
Esas No: 1/267
Karar No. : 1*

10 . 7 . 1963

Cumhuriyet Senatosu Yüksek Başkanlığına

İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununda değişiklikler yapılmasına ve ilgili bâzı kanunların kaldırılmasına dair kanun tasarısının, Millet Meclisi Genel Kurulunun 9 . 7 . 1963 tarihli 111 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilen metnini, komisyonumuz, 10 . 7 . 1963 tarihine rastlayan Çarşamba günü öğleden önce ve sonra yaptığı toplantılarda, Hükümet temsilcileri hazır oldukları halde, görüşmüştür.

Tasarı, il genel meclisi üyeleri seçimini düzenleme ve sağlama amacını gütmektedir.

Komisyonumuz;

1. Merkez ilçeler ile ilçelerin ayrı birer seçim çevresi olmasını, il ölçüsünde mahallî ve sadece idari hizmet için düşünülmüş birer organ olan il genel meclislerinin, illerin çeşitli bölgelerine ait dert ve ihtiyaçları ortaya koyup çarelerini müştereken aramaları ve bulmaları bakımından,

2. Seçimlerin, serbest, eşit, gizli, tek dereceli genel oy, açık sayım ve döküm esaslarına göre yapılmasını, Anayasamızın 116 ve 55 nci maddelerine uygunluğu bakımından,

3. Seçimin, çoğunluk usulü yerine, nispi temsil usulü ile yapılmasını, oyların daha iyi değerlendirilmesi ve meclislerde muhtelif siyasi partilerin temsil olunmaları, merkezi Hükümet temsilcisi önüne halk ihtiyacı ve dileklerinin daha geniş ölçüde getirilmesini sağlaması, il genel meclislerinden beklenen hizmetlerin mahiyetleri, millet ve memleketimizin tarihi, sosyal, siyasi ve bilhassa idari realiteleri bakımından,

4. Seçilme yeterliğine sahip her vatandaşın kendi kendisine adaylığını koyabilmesine ilâveten siyasi partilerin de aday gösterebilmelerini, demokratik esaslara ve halka daha çok ve daha iyi hizmet edebilmek için siyasi partiler arasında yarışma sağlayabilmesi bakımından,

5. Seçimin 4 yılda bir ve Eylül ayının 3 ncü Pazar günü oy vermek suretiyle yapılmasını, köy muhtar ve ihtiyar meclisleri, şehir ve kasabalarda mahalle ve ihtiyar heyetleri, belediye meclisi üyeleri ve belediye başkanları seçimleriyle aynı zamanda yapılması bakımında,

6. İl genel meclislerinin fesholunmalarının belli sebeplere istinadettirilmesini ve Danıştay kararına bağlanmasını, Anayasamızın 116 nci maddesinin 3 ncü fıkrasına uygunluğu bakımından,

7. İl genel meclislerinin her hangi bir sebeple boşalması veya yedekleri dâhil üye tamsayısının yarısına düşmesi halinde, 62 günü takibeden Pazar günü oy kullanacak şekilde seçime gidilmesini, illeri bu meclislerin fonksiyon ve görevlerinden uzun zaman mahrum bırakmama bakımından,

8. İl genel meclislerinin siyasi meseleleri müzakere etmelerinin veya siyasi temennilerde bulunmalarının fesih sebebi sayılmasını, bu meclislerin il ölçüsünde ve sadece idari hizmet için düşünülmüş birer organ olarak çalışmalarını sağlama bakımından,

9. Diğer konulardaki hükümlerin Anayasa, 298 ve 306 sayılı kanunlara göre konulmuş olmasını, demokratik hukuk devleti prensibine bağlılık bakımından,

10. Ve tasarıda hüküm bulunmayan hallerde 298 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmasının kabul edilmesini, Anayasaya uygunluğu her yönden sağlama bakımından

Yerinde görmüştür.

Millet Meclisi Genel Kurulu tarafından kabul edilen madde metinlerinde komisyonumuzca yapılan değişikliklere gelinece :

Ek madde 1. — Millet Meclisi tarafından kabul edilen madde metni, Anayasamızın 116 ve 55 nci maddelerine tam olarak uygunluk sağlama bakımından değiştirilmiş ve madde, (İl genel meclisi seçimi, tek derecelidir. Nispi temsil usulüne ve serbest, eşit, gizli, genel oy, açık sayım ve döküm esaslarına göre yapılır.) şekline kalbedilmiştir.

Ek madde 3. — Maddenin ilk fıkrasındaki (her) edatı, hasiv olduğundan, kaldırılmıştır.

Ek madde 4. — Bu maddede yapılan değişiklik, üslup ve terim birliği sağlama, merkez ilçeler dışındaki ilçeler için aday gösterme bakımından siyasi partilerin bu ilçelerdeki idare kurullarıyla bu ilçelerin bağlı buldukları il idare kurulu arasında zuhuru muhtemel çatışmaları önleme ve adayların oy verme gününden mutlaka 20 gün önce ilân edilmelerini temin etme amacıyla yapılmıştır.

Ek madde 6. — İlk fıkranın 2 nci hükmü, seçmenlerin, mevcut bağımsız adayların cümlesine oy verebilmelerini sağlama amacıyla ve (Bağımsız adaylar için, adayların adları basılı veya el ile yazılı oy pusulası kullanılır.) şeklinde değiştirilmiştir.

Ek madde 7. — İlk fıkra, seçmenlerin, mevcut bağımsız adayların cümlesine oy verebilmelerini sağlama amacıyla ve

(1. Seçime katılmış olan siyasi partilerin adaylarından teşkil edilmiş karma oy pusulaları,

2. Siyasi parti adayları için, basılı oy pusulalarından başka oy pusulaları

Muteber sayılmaz.

Bağımsız adaylardan teşkil edilmiş karma oy pusulaları muteberdir.)

Şeklinde değiştirilmiştir.

Ek madde 9. — (E) bendi, mânada açıklık ve kesinlik sağlamak için, (Bir siyasi partiye ait asıl üyelik boşalınca, o yer için ancak o siyasi partiye mensup yedek üye oy sırasına göre davet edilir.) şeklinde değiştirilmiştir.

Ek madde 14. — Bu madde, üslup ve terim birliği sağlamak için, (Bu kanunda özel bir hüküm bulunmayan hallerde 26 Nisan 1961 tarih ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki Kanun hükümleri uygulanır.) şeklinde değiştirilmiştir.

Ek madde 15. — Maddeye, çeşitli seçimlere ait sayım ve dökümlerin bütün yurttan aynı sıra ile yapılmasını sağlamak için, (Önce köy muhtar ve ihtiyar meclisleri, sonra köy ve kasabalardaki mahalle muhtar ve ihtiyar heyetleri, daha sonra belediye meclisi üyeleri ve belediye başkanları ve en sonra da il genel meclisi üyeleri seçimlerine ait sayım ve dökümler yapılır.) şeklinde bir fıkra eklenmiştir.

Madde 105. — Maddenin 7 nci bendi, üslup birliği sağlamak için, (Taksirli suçlar hariç olmak üzere 5 yıldan fazla hapis cezasıyla kesin olarak hüküm giymemiş bulunmak) şeklinde değiştirilmiştir.

Geçici madde 1. — Üslup ve terim birliği sağlamak için, 1 nci fıkrada sözü edilen 298 sayılı Kanun, (26 Nisan 1961 tarih ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki Kanun) şeklinde değiştirilmiştir.

Geçici madde 2. — Keza üslup ve terim birliği sağlamak için, maddede sözü edilen kanun, (26 Nisan 1961 tarih ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki Kanun) olarak adlandırılmıştır.

Geçici madde 3. — Seçmen kütüklerinin yazılmasına 1 Ekim 1963 tarihinde başlanılmasının 298 sayılı Kanuna uygunluğunu sağlayabilmek için, maddeye, (26 Nisan 1961 tarih ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki Kanununun 46 ncı maddesinin son fıkrasındaki 20 günlük süre bu seçimler için uygulanmaz.) şeklinde bir fıkra eklenmiştir.

Komisyonumuz; bu kanun tasarisının Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunda öncelik ve ivedilikle görüşülmesini teklif etmeyi de kararlaştırmıştır.

İşbu rapor ve ilgili dosya, Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere, Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Muğla <i>H. Menteşeoğlu</i>	Sözeü Tokat 6 ve 7 nci maddeler için söz hakkım saklıdır. <i>Z. Betil</i>	Kâtip Tekirdağ Söz hakkım mahfuz <i>S. Üren</i>	Aydın Söz hakkım var <i>F. Turhangil</i>
Kastamonu Söz hakkım mahfuzdur <i>A. N. Tuna</i>	Tabii Üye <i>S. Özgür</i>	Tabii Üye <i>O. Köksal</i>	Konya Söz hakkım saklıdır <i>S. Çumralı</i>
İzmir Ö. L. Bozcalı İmzada bulunamadı			

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununda değişiklik yapılmasına ve ilgili bazı kanunların kaldırılmasına dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 13 Mart 1329 tarihli İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununa aşağıdaki maddeler eklenmiştir :

EK MADDE 1. — İl genel meclisi üyeleri seçimi tek derecelidir. Nispi temsil usulüne göre, genel, eşit ve gizli oyla bütün yurttta aynı günde yapılır.

EK MADDE 2. — İl genel meclisi üyeleri seçimlerinde her ilçe bir seçim çevresidir.

EK MADDE 3. — İl genel meclisi üyeleri seçimi her dört yılda bir yapılır.

Her seçim döneminin son toplantı yılının Temmuz ayının 15 nci günü seçimin başlangıç tarihidir. Ve Eylül ayının 3 ncü Pazarına rastlıyan gün oy verilir.

İl genel meclisinin dönem sonundan önce her hangi bir sebeple boşalması veya meclis üye sayısının yedeklerin de getirilmesinden sonra meclis üye tamsayısının yarısına düşmesi hallerinde il genel meclisi başkanı durumu derhal ilçe seçim kurulu başkanlıklarına bildirmeye mecburdur.

Bu bildiri üzerine ilçe seçim kurulu başkanlığınca keyfiyet 48 saat içinde ilân edilir.

İlân tarihinden sonra gelen 60 ncü günü takibeden ilk Pazar günü oy verilir.

EK MADDE 4. — Seçilme yeterliğine sahip her vatandaş il genel meclisi üyeliğine adaylığını koyabilir.

Partilerin, merkez ilçede il idare kurulları diğer ilçelerde il ve ilçe idare kurulları aynı niteliği haiz bulunmak şartıyla o çevrenin çıkaracağı üye sayısı kadar il genel meclisi üyeliği için aday gösterebilirler.

Siyasi partiler asıl üyelik için gösterdikleri aday kadar yedek üyelik için de aday göstermek zorundadırlar.

Her hangi bir sebeple eksik aday göstermiş bulunan siyasi partilerin aday göstermek yetkisini haiz bulunan organlarına, ilçe seçim kurulu tarafından eksiklerin derhal tamamlanması lüzumu bildirilir.

İlgili parti teşkilâtı bu tebliğden itibaren iki gün içinde eksik kalan adaylıkları doldurur. Aksi takdirde o siyasi parti bu seçim çevresinde seçime katılma hakkını kaybeder. Adaylık için oy verme gününden önceki otuzuncu gün saat 17 ye kadar müracaat edilir.

Bu müracaat ilçe seçim kurulu başkanlığına adaylık için aranan şart ve nitelikleri haiz bulunduğunu belirten bir yazı ile yapılır. Bu takdirde sözü geçen kurul başkanı müracaatın alındığına dair adaya veya siyasi partiye bir belge vererek müracaatları beldenin özelliğine göre halkın en iyi şekilde duyabileceği tarzda geçici olarak ilân ederler.

İlçe seçim kurulları adaylar hakkında yaptıkları inceleme sonunda şartlarda veya niteliklerde bir eksiklik veya aykırılık gördükleri takdirde durumu en çok iki gün içinde müracaat sahiplerine ve siyasi partilere duyururlar.

Adaylıkların geçici olarak ilânından itibaren iki gün içinde ilçe seçim kuruluna itiraz edilebilir. İtirazlar ilçe seçim kurulunca en geç oy verme gününden önceki 25 nci günü akşamına kadar karara bağlanır.

İlgililer, kararlara karşı 2 gün içinde seçim kuruluna itiraz edebilirler. İl seçim kurulu 3 gün içinde ve en geç kesin aday listesinin ilân gününe kadar bu itirazları kesin olarak karara bağlarlar.

Siyasi partilerin aday listelerinde yapılan itirazlar üzerine eksiklik husule geldiği takdirde ilçe seçim kurulunun tebliğinden itibaren iki gün içinde bu eksiklikler tamamlanır. Aksi takdirde siyasi parti o seçim çevresinde seçime katılma hakkını kaybeder.

GEÇİCİ KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN

İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununda değişiklikler yapılmasına ve ilgili bâzı kanunların kaldırılmasına dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 13 Mart 1329 tarihli İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununa aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

EK MADDE 1. — İl genel meclisi seçimi, tek derecelidir. Nispi temsil usulüne ve serbest, eşit, gizli, genel oy, açık sayım ve döküm esaslarına göre yapılır.

EK MADDE 2. — Millet Meclisi metninin ek 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 3. — İl genel meclisi üyeleri seçimi dört yılda bir yapılır.

EK MADDE 4. — Seçilme yeterliğine sahip her vatandaş il genel meclisi üyeliğine adaylığını koyabilir.

Merkez ilçelerde siyasi partilerin il idare kurulları, diğer ilçelerde ilçe idare kurulları o seçim çevresinin çıkaracağı üye sayısı kadar il genel meclisi üyeliği için aday gösterebilirler. Parti teşkilâtı bulunmayan ilçeler için aday gösterme yetkisi il idare kurulundur. Bir ilçe için il ve ilçe idare kurulları tarafından ayrı listeler halinde aday gösterildiği takdirde ilçe idare kurulu tarafından verilen liste muteberdir.

Siyasi partiler, asıl üyelik için gösterdikleri aday kadar yedek üyelik için de aday göstermek zorundadırlar.

Her hangi bir sebeple eksik aday göstermiş bulunan siyasi partilerin aday göstermek yetkisini haiz bulunan organlarına, ilçe seçim kurulu tarafından eksiklerin derhal tamamlanması lüzumu bildirilir.

İlgili siyasi parti teşkilâtı bu tebliğden itibaren 2 gün içinde eksik kalan adaylıkları doldurur. Aksi takdirde o siyasi parti bu seçim çevresinde seçime katılma hakkını kaybeder.

Adaylık için oy verme gününden önceki 30 ncu gün saat 17 ye kadar müracaat edilir. Bu müracaat, ilçe seçim kurulu başkanlığına adaylık için aranan şart ve nitelikleri haiz bulunulduğuna belirten bir yazı ile yapılır. Bu takdirde sözü geçen kurul başkanı, müracaatin alındığına dair adaya veya siyasi partiye bir belge vererek müracaatleri beldenin özelliğine göre halkın en iyi şekilde duyabileceği tarzda geçici olarak ilân eder.

İlçe seçim kurulları, adaylar hakkında yaptıkları inceleme sonunda şartlarda veya niteliklerde bir eksiklik veya aykırılık gördükleri takdirde durumu en çok 2 gün içinde müracaat sahiplerine ve siyasi partilere duyururlar.

Adaylıkların geçici olarak ilânından itibaren 2 gün içinde ilçe seçim kuruluna itiraz edilebilir. İtirazlar, ilçe seçim kurulunca en geç 2 gün içinde karara bağlanır.

İlgililer, kararlara karşı 2 gün içinde il seçim kuruluna itiraz edebilirler. İl seçim kurulu bu itirazları en çok 2 gün içinde kesin olarak karara bağlar.

Siyasi partilerin aday listelerinde, yapılan itirazlar üzerine, eksiklik husule geldiği takdirde ilçe seçim kurulunun tebliğinden itibaren 2 gün içinde bu eksiklikler tamamlanır. Aksi takdirde, siyasi partiler o seçim çevresinde seçime katılma hakkını kaybederler.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Adaylıklar kesinleştikten sonra ilçe seçim kurulları bütün adayları oy verme gününden önceki 20 nci gün ilân eder.

Adaylığın ilânından sonra adaylıktan istifa, seçim sonuna kadar nazarı itibara alınmaz. Ancak, bu gibiler seçilmiş bulunurlarsa istifaları hüküm ifade eder ve yerlerine kendilerinden sonra gelenler seçilmiş sayılırlar. Ölüm halinde dahi aynı şekilde hareket edilir.

EK MADDE 5. — Milletvekili Seçimi hakkındaki 25 Mayıs 1961 tarihli ve 306 sayılı Kanununun 14, 15, 16, 17, 18 ve 20 nci maddeleri bu seçimlerde de aynen uygulanır.

Ancak, 17 nci maddede zikredilen belediye başkanları ile belediye meclisi üyeleri seçilmiş buldukları seçim çevrelerinde adaylıklarını koyabilmeleri veya aday gösterilebilmeleri için istifa zorunda değildirler.

EK MADDE 6. — İl genel meclisi üye seçiminde :

Siyasi partiler için bu kanunda yazılı usuller gereğince sıraya konulmuş olan adayların adlarını gösteren basılı oy puslaları,

Bağımsız adaylar için, yalnız bir bağımsız adayın adı basılı veya el ile yazılı oy puslası,

Kullanılır.

Siyasi partilere ait oy puslalarında asıl ve yedek üyelikler için gösterilen adaylar bir çizgiyle ayrılır ve ayrıca bu vasıfları belirtilir.

EK MADDE 7. — 1. Seçime katılmış olan siyasi partilerin adaylarından veya bu adaylarla bağımsız adaylardan veya sadece bağımsız adaylardan teşkil edilmiş her çeşit karma oy puslaları,

2. Siyasi parti adayları için, basılı oy puslalarından başka oy puslaları,

3. Üzerinde birden fazla bağımsız adayın adı bulunan oy puslaları,

Muteber sayılmaz.

Seçime katılan siyasi partilerin alâmet ve işaretlerini taşıyan basılı oy puslalarında yazılı adayların adları baskıda silinmiş veya yanlışlıkla mükerrer veya o çevre adaylarından fazla yazılmış veya seçmen tarafından tamamen veya kısmen silinerek yerlerine başka aday yazılmış veya eksik bırakılmış oy puslaları, hangi siyasi partiye aidolduğu belli olmak şartıyla eksiksiz oy puslası olarak hesaba katılır.

Bir zarftan, bir siyasi partinin oy puslalarından birden fazla çıkması halinde, bunlar tek bir pusla olarak hesaba katılır.

Aynı bağımsız aday adı bir oy puslasında birkaç defa yazılmış olsa bile o adaya bir oy verilmiş sayılır.

Ek dördüncü maddede de yazılı şartlara riayet etmemelerinden ötürü seçime katılma hakkını kaybetmiş olan siyasi partilere verilmiş bulunan oylar hesaba katılmaz.

EK MADDE 8. — İlçe seçim kurulu, sandık kurullarından gelen tutanakları birleştirir ve ilçe seçim çevresindeki;

1. Seçmen sayısını,

2. Oylarını kullanan seçmenlerin sayısını,

3. İtiraz edilmiş veya ihtilâflı görülmüş olup da, muteber sayılarak hesaba katılan oy puslaları sayısını,

4. Muteber sayılmıyan ve hesaba katılmıyan oy puslaları sayısını,

5. Muteber tutulan ve hesaba katılan oy puslaları genel toplamını,

6. Seçime katılmış olan siyasi partilerden ve bağımsız adaylardan her birinin aldığı oy miktarını gösteren muteber oy puslaları sayısını,

Tutanağa geçirir.

Geçici Ko. kabul ettiği metin

Adaylıklar kesinleştikten sonra ilçe seçim kurulları bütün adayları oy verme gününden önceki 20 nci gün ilân ederler.

Adaylığın ilânından sonra adaylıktan istifa, seçim sonuna kadar nazarı itibara alınmaz. Ancak, bu gibiler seçilmiş bulunurlarsa, istifaları hüküm ifade eder ve yerlerine, kendilerinden sonra gelenler seçilmiş sayılırlar. Ölüm halinde dahi aynı şekilde hareket edilir.

EK MADDE 5. — Millet Meclisi metninin ek 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 6. — İl genel meclisi üye seçiminde :

Siyasi partiler için bu kanunda yazılı usuller gereğince sıraya konulmuş olan adayların adlarını gösteren basılı oy puslaları,

Bağımsız adaylar için, adayların adları basılı veya el ile yazılı oy puslası kullanılır.

Siyasi partilere ait oy puslalarında asıl ve yedek üyelikler için gösterilen adaylar bir çizgiyle ayrılır ve ayrıca bu vasıfları belirtilir.

EK MADDE 7. — 1. Seçime katılmış olan siyasi partilerin adaylarından teşkil edilmiş karma oy puslaları,

2. Siyasi parti adayları için, basılı oy puslalarından başka oy puslaları, muteber sayılmaz.

Bağımsız adaylardan teşkil edilmiş karma oy puslaları muteberdir.

3. Üzerinde birden fazla bağımsız adayın adı bulunan oy puslaları,

Muteber sayılmaz.

Seçime katılan siyasi partilerin alâmet ve işaretlerini taşıyan basılı oy puslalarında yazılı adayların adları baskıda silinmiş veya yanlışlıkla mükerrer veya o çevre adaylarından fazla yazılmış veya seçmen tarafından tamamen veya kısmen silinerek yerlerine başka aday yazılmış veya eksik bırakılmış oy puslaları, hangi siyasi partiye aidolduğu belli olmak şartıyla eksiksiz oy puslası olarak hesaba katılır.

Bir zarftan, bir siyasi partinin oy puslalarından birden fazla çıkması halinde, bunlar tek bir pusla olarak hesaba katılır.

Aynı bağımsız aday adı bir oy puslasında birkaç defa yazılmış olsa bile, o adaya bir oy verilmiş sayılır.

Ek dördüncü maddede de yazılı şartlara riayet etmemelerinden ötürü seçime katılma hakkını kaybetmiş olan siyasi partilere verilmiş bulunan oylar hesaba katılmaz.

EK MADDE 8. — Millet Meclisi metninin ek 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 9. — A) Siyasi partilerin ve bağımsız adayların elde ettikleri il genel meclisi asıl üye sayısı aşağıdaki şekilde hesaplanır :

Seçime katılmış olan siyasi partilerin ve bağımsız adayların adları alt alta ve aldıkları mu-teber oy sayıları da hizalarına yazılır. Bu rakamlar önce bire, sonra ikiye, sonra üçeilâahir o çevrenin çıkaracağı asıl üye sayısına ulaşınca kadar bölünür. Elde edilen paylar parti ayrır-mı yapılmaksızın en büyükten en küçüğe doğru sıralanır. İl genel meclisi üye tamsayısı kadar asıl üyelikler, bu payların sahibi olan partilere ve bağımsız adaylara rakamların büyüklük sırasına göre tahsis olunur.

Son kalan asıl üyelik için birbirine eşit rakamlar bulunduğu takdirde, bunlar arasında ad çekmek suretiyle tahsis yapılır.

B) Siyasi parti adaylarından seçilenler aşağıdaki şekilde tesbit edilir.

İlçe seçim kuruluna verilen aday listelerindeki sıra, seçimlerde, siyasi partilerin kazandıkları il genel meclisi asıl üyeliklerinin tesbitinde esas olur.

C) (A) ve (B) bendlerinde söz konusu işlemler açık olarak yapılır; adaylarla müşahitler ha-zır bulunabilir.

Seçim tutanakları ilçe seçim kurulları tarafından verilir.

İlçe seçim kurulu başkanı, il genel meclisi asıl üyeliğine seçilenleri gösteren tutanağın bir su-retini, o seçim çevresinde derhal ilân ettirir; bir suretini de bir hafta süre ile ilçe seçim kurulunun kapısına astırır.

D) Yedek üyelik için de (A), (B) ve (C) bendleri hükümleri ayrı olarak uygulanır.

E) Bir siyasi partiye ait asıl üyelik boşalınca, o yer için ancak partiye mensup yedek üye oy sırasına göre dâvet edilir.

EK MADDE 10. — İl genel meclisi üyeleri tutanaklarına yapılan itirazlar, oyların dökümüne, sayımına veya bu oyların partiler ile bağımsız adaylara ttaksimine taallük ettiği ve yeniden yapı-lan döküm, sayım ve hesap sonucunda tutanakların iptaline karar verildiği takdirde, yeniden yapılacak döküm, sayım ve hesap sonucuna göre seçilmiş oldukları anlaşılanlara il seçim kurulu tarafından tutanakları verilir.

Bir seçim çevresinde yapılan seçimin, seçim işlemleri sebebiyle iptaline karar verildiği tak-dirde, o seçim çevresinde yeniden seçim yapılır. İl seçim kurulu seçimin iptaline dair kararı ilân ettiği gibi ayrıca kararın kesinleşmesini müteakıp o çevrede seçimin yapılacağını ilân eder.

Bu ilândan sonra gelen 60 ncı günü takibeden ilk Pazar günü oy verme günüdür.

Yukardaki fıkralar dışında meclis üyelerinden bir veya bir kaçının tutanaklarının iptaline karar verildiği takdirde tutanağı iptal olunan meclis üyesi yerine mensub oldukları siyasi parti listesindeki sıraya göre belli olan sırada olanlara tutanakları verilir.

İl seçim kurulu kararlarına karşı 26 Nisan 1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin temel hüküm-leri ve seçmen kütükleri hakkındaki Kanunun 130 ncu maddesinde tesbit edilmiş olan süreler içinde Yüksek Seçim Kuruluna itiraz edilebilir.

EK MADDE 11. — Seçim delillerinin saklanması, 25 Mayıs 1961 tarihli ve 306 sayılı Millet-vekili Seçimi Kanununun 37 nci maddesi uyarınca yapılır.

EK MADDE 12. — Yüksek Seçim Kurulu, ilçe seçim kurulları tarafından yollanan belgelere dayanarak seçimin genel sonuçlarını ayrıca ilân eder.

EK MADDE 13. — Devlet İstatistik Enstütüsü, ilçe seçim kurulları tarafından kendilerine verilecek belgelere dayanarak ilçeler itibariyle sandık tutanaklarındaki mevcut malûmatı en geç seçimi takibeden yıl içinde yayımlar.

Geçici Ko. kabul ettiği metin

EK MADDE 9. — A) Siyasi partilerin ve bağımsız adayların elde ettikleri il genel meclisi asıl üye sayısı aşağıdaki şekilde hesaplanır :

Seçime katılmış olan siyasi partilerin ve bağımsız adayların adları alt alta ve aldıkları muteber oy sayıları da hizalarına yazılır. Bu rakamlar önce bire, sonra ikiye, sonra üçe... ilâhir o çevrenin çıkaracağı asıl üye sayısına ulaşıncaya kadar bölünür. Elde edilen paylar parti ayrımı yapılmaksızın en büyükten en küçüğe doğru sıralanır. İl genel meclisi üye tam sayısı kadar asıl üyelikler, bu payların sahibi olan partilere ve bağımsız adaylara rakamların büyüklük sırasına göre tahsis olunur.

Son kalan asıl üyelik için birbirine eşit rakamlar bulunduğu takdirde, bunlar arasında ad çekmek suretiyle tahsis yapılır.

B) Siyasi parti adaylarından seçilenler aşağıdaki şekilde tesbit edilir :

İlçe seçim kuruluna verilen aday listelerindeki sıra, seçimlerde siyasi partilerin kazandıkları il genel meclisi asıl üyeliklerinin tesbitinde esas olur.

C) (A) ve (B) bentlerinde söz konusu işlemler açık olarak yapılır; adaylarla müşahitler hazır bulunabilir.

Seçim tutanakları ilçe seçim kurulları tarafından verilir.

İlçe seçim kurulu başkanı, il genel meclisi asıl üyeliğine seçilenleri gösteren tutanağın bir suretini, o seçim çevresinde derhal ilân ettirir; bir suretini de bir hafta süre ile ilçe seçim kurulunun kapısına astırır.

D) Yedek üyelikler için de (A); (B) ve (C) bentleri hükümleri ayrı olarak uygulanır.

E) Bir siyasi partiye ait asıl üyelik bosalınca, o yer için ancak o siyasi partiye mensup yedek üye oy sırasına göre davet edilir.

EK MADDE 10. — Millet Meclisi metninin ek 10 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 11. — Millet Meclisi metninin ek 11 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 12. — Millet Meclisi metninin ek 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 13. — Millet Meclisi metninin ek 13 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

EK MADDE 14. — Bu kanunda özel bir hüküm bulunmayan hallerde Seçimlerin temel hükümleri ve seçmen kütükleri hakkında 2 Mayıs 1961 tarihli ve 298 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

EK MADDE 15. — İl genel meclisi üyelerinin seçimi, belediye meclisi üyeleri ve belediye Başkanları, mahalle muhtarı ve ihtiyar heyeti üyeleri ve köy muhtarı ve ihtiyar meclisi üyeleri seçimleriyle aynı günde yapıldığı takdirde oy verme işleri aynı sandık kurulları tarafından yürütülür.

Şu kadar ki; sandık alanında bu seçimler için ayrı ayrı kapalı oy verme yerleri, ayrı renkte oy sandıkları, sandık seçmen listelerinin ayrı nüshaları ve ayrı renkli zarflar bulundurulur. Ancak, bir sandığa ait işler bitirilmeden diğer sandıklar açılmaz.

MADDE 2. — 13 Mart 1329 tarihli İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununun değişik 103 nci maddesiyle 105, 106 ve 125 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 103. — Her ilde bir il genel meclisi bulunur.

İl genel meclisleri üyeleri ilçeler adına seçilir.

Son nüfus sayımına göre; nüfusu :

25 000 e kadar olan ilçelerden 1

25 001 den 40 000 e kadar olan ilçelerden 2

40 001 den 55 000 e kadar olan ilçelerden 3

55 001 den 70 000 e kadar olan ilçelerden 4

Üye seçilir.

Bundan sonra her 25 000 nüfus için bir üye eklenir.

Her ilçeden il genel meclisine seçilecek üye miktarı ilçe seçim kurullarınca tesbit edilerek seçimin başlangıç tarihinden veya yeniden seçim yapılacağına dair ilândan sonraki 7 gün içinde ilân edilir.

Madde 105. — İl genel meclisine üye seçilebilmek için :

1. Türk vatandaşı olmak,
2. Seçimin başlangıcından önce en az altı aydan beri il dâhilinde ikamet etmek,
3. 25 yaşını ikmal etmiş olmak,
4. Türkçe okuyup - yazma bilmek,
5. Kısıtlı, kamu hizmetlerinden yasaklı, izinsiz olarak yabancı Devlet hizmetlerinde bulunmamak,
6. Ağır hapis cezasını gerektiren bir suçtan dolayı kesin olarak hüküm giymemek,
7. Taksirli suçlar haric olmak üzere beş yıldan fazla hapis cezası ile kesin olarak mahkûm olmamak,
8. Zimmet, ihtilâs, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanmak, dolanlı iflâs gibi yüz kızartıcı suçlardan biri ile kesin olarak hüküm giymiş olmamak,
9. Muvazzaf askerlik hizmetini yapmış olmak veya yapmış sayılmak,
10. İl dâhilinde özel idareye ait iş için özel idare ile mukavele akdetmiş veya taahhüt altına girmemiş ve yahut bu gibi şahısların ortağı, kefili veya bu cihetlerden borçlu bulunmamak lâzımdır.

6, 7 ve 8 nci bentlerde belirtilenler affedilmiş olsalar dahi il genel meclisine üye seçilemezler.

Geçici Ko. kabul ettiği metin

EK MADDE 14. — Bu kanunda özel bir hüküm bulunmayan hallerde 26 Nisan 1961 tarih ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki Kanun hükümleri uygulanır.

EK MADDE 15. — İl genel meclisi üyelerinin seçimi, belediye meclisi üyeleri ve belediye başkanları, mahalle muhtarı ve ihtiyar heyeti üyeleri ve köy muhtarı ve ihtiyar meclisi üyeleri seçimleriyle aynı günde yapıldığı takdirde oy verme işleri aynı sandık kurulları tarafından yürütülür.

Şu kadar ki; sandık alanında bu seçimler için ayrı ayrı kapalı oy verme yerleri, ayrı renkte oy sandıkları, sandık seçmen listelerinin ayrı nüshaları ve ayrı renkli zarflar bulundurulur.

Ancak, bir sandığa ait işler bitirilmeden diğer sandıklar açılmaz.

Önce köy muhtar ve ihtiyar meclisleri, sonra köy ve kasabalardaki mahalle muhtar ve ihtiyar heyetleri, daha sonra belediye meclisi üyeleri ve belediye başkanları ve en sonra da il genel meclisi üyeleri seçimlerine ait sayım ve dökümler yapılır.

MADDE 2. — 13 Mart 1329 tarihli İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununun değişik 103 ncü maddesi ile 105, 106 ve 125 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 103. — Millet Meclisi metninin 103 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 105. — İl genel meclisine üye seçilebilmek için :

1. Türk vatandaşı olmak,
2. Seçimin başlangıcından önce en az altı aydan beri il dâhilinde ikamet etmek,
3. 25 yaşını ikmal etmiş olmak,
4. Türkçe okuyup - yazma bilmek,
5. Kısıtlı, kamu hizmetlerinden yasaklı, izinsiz olarak yabancı devlet hizmetlerinde bulunmamak,
6. Ağır hapis cezasını gerektiren bir suçtan dolayı kesin olarak hüküm giymemek,
7. Taksirli suçlar hariç olmak üzere 5 yıldan fazla hapis cezası ile kesin olarak hüküm giymemiş bulunmak,
8. Zimmet, ihtilâs, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanmak, dolanlı iflâs gibi yüz kızartıcı suçlardan biri ile kesin olarak hüküm giymemiş bulunmak,
9. Muvazzaf askerlik hizmetini yapmış olmak veya yapmış sayılmak,
10. İl dâhilinde özel idareye ait iş için özel idare ile mukavele akdetmiş veya taahhüt altına girmemiş veyahut bu gibi şahısların ortağı, kefil veya bu cihetlerden borçlu bulunmamak lâzımdır.

6, 7 ve 8 nci bentlerde belirtilenler affedilmiş olsalar dahi il genel meclisine üye seçilemezler.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Madde 106. — Cumhuriyet Senatosu Üyeliği, milletvekilliği, belediye başkanlığı, belediye meclisi üyeliği ile il genel meclisi üyeliği bir şahıs uhdesinde birleşemez.

Cumhuriyet Senatosu üyesi, milletvekili, belediye başkanı il genel meclisine üye seçildiği ve il genel meclisi seçimi sonucunun kendisine tebliği tarihinden itibaren 3 gün içinde tercih hakkını kullanmadığı takdirde il genel meclisi üyeliğini reddetmiş sayılır.

Belediye meclisi üyesi il genel meclisine üye seçildiği ve seçim sonucunun kendisine tebliğinden başlamak üzere 3 gün zarfında tercih hakkını kullanmadığı takdirde il genel meclisi üyeliğini kabul etmiş sayılır.

Keza, il genel meclisinde üye iken Cumhuriyet Senatosu üyeliğine, milletvekilliğine, belediye başkanlığına veya belediye meclisi üyeliğine seçilenler hakkında da aynı şekilde işlem yapılır.

Madde 125. — İl genel meclisi :

1. Kanunen belirli olan, olağan veya olağanüstü toplantılar haricinde toplanırsa,
 2. Kanunen belirli olan yerden başka bir yerde toplanırsa,
 3. Kanunen kendisine verilen görevleri süresi içinde yapmaktan çekinir ve bu hal il genel meclisine ait işleri sekteye veya geciktirmeye uğrattırsa,
 4. Siyasi meseleleri müzakere eder veya siyasi temennilerde bulunursa,
- Vali durumu gerekçesiyle birlikte derhal İçişleri Bakanlığına bildirmeye mecburdur. İçişleri Bakanlığının işarı üzerine Danıştayın kararı ile fesholunur ve bu gibi yerlerde yeniden seçim yapılır.

Yeni meclis, eski meclisin geri kalan süresini tamamlar.

İçişleri Bakanlığı lüzum gördüğü takdirde meclisin feshine dair işarı ile birlikte karar verilmeye kadar meclis toplantılarının tehirini de talebeder.

Danıştay tarafından bu husus iki ay içinde incelenerek bir karara bağlanır.

MADDE 3. — İdarei Umumiyei Vilâyat Kanununun 104 ncü maddesi ile 6438, 7364 sayılı kanunlar ve 5670 sayılı Kanunun 2 nci maddesi hariç diğer hükümleri, 6423 sayılı Kanunun 1, 2 ve 3 ncü maddeleri hariç diğer hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1. — Sandık seçmen listelerinin askıya çıkarılmasında 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki Kanunun 41 nci maddesinin birinci fıkrası uygulanmakla beraber Yüksek Seçim Kurulu tarafından Türkiye ve il radyoları vasıtasıyla uygun saatlerde, seçmen listelerinin yazımına başlandığı, askıya çıkarıldığı ve indirildiği tarihler ve itiraz müddetleri, yayınlanacak bildirimlerle halka duyurulur.

Yüksek Seçim Kurulunun ve il seçim kurullarının bu konudaki her türlü bildirimlerinden Türkiye ve il radyolarınca ücret alınmaz.

GEÇİCİ MADDE 2. — Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki Kanunun 14 ncü maddesinin birinci fıkrasında filigranlı zarf ve kâğıt imaline, zarf ve kâğıtların özelliklerine dair olan hükmün 1963 yılı içinde yapılacak il genel meclisi üyeleri seçimlerinde uygulanıp uygulanmaması Yüksek Seçim Kurulunun kararına bağlıdır.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu döneme mahsus olmak üzere il genel meclisi üye seçimleri için seçmen kütüklerinin yazılmasına 1 Ekim 1963 tarihinde başlanır ve 17 Kasım 1963 Pazar günü oy verilir. Bu dönemde seçilecek il genel meclisi üyelerinin kanuni görev süresi, 1967 yılının Ekim ayının birinci gününe kadar devam eder.

Madde 106. — Millet Meclisi metninin 106 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 125. — Millet Meclisi metninin 125 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Sandık seçmen listelerinin askıya çıkarılmasında 26 Nisan 1961 tarih ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki Kanunun 41 nci maddesinin birinci fıkrası uygulanmakla beraber Yüksek Seçim Kurulu tarafından Türkiye ve il radyoları vasıtasıyla uygun saatlerde seçmen listelerinin yazımına başlandığı, askıya çıkarıldığı ve indirildiği tarihler ve itiraz müddetleri, yayınlanacak bildirimlerle halka duyurulur.

Yüksek Seçim Kurulunun ve il seçim kurullarının bu konudaki her türlü bildirimlerinden Türkiye ve il radyolarınca ücret alınmaz.

GEÇİCİ MADDE 2. — 26 Nisan 1961 tarih ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki Kanunun 14 ncü maddesinin 1 nci fıkrasında filigranlı zarf ve kâğıt imaline, zarf ve kâğıtların özelliklerine dair olan hükmün 1963 yılı içinde yapılacak il genel meclisi üyeleri seçimlerinde uygulanıp uygulanmaması Yüksek Seçim Kurulunun kararına bağlıdır.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu döneme mahsus olmak üzere il genel meclisi üye seçimleri için seçmen kütüklerinin yazılmasına 1 Ekim 1963 tarihinde başlanır ve 17 Kasım 1963 Pazar günü oy verilir. Bu dönemde seçilecek il genel meclisi üyelerinin kanuni görev süresi, 1967 yılının Ekim ayının birinci gününe kadar devam eder.

26 Nisan 1961 tarih ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki Kanunun 46 ncı maddesinin son fıkrasındaki 20 günlük süre bu seçimler için uygulanmaz.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

GEÇİCİ MADDE 4. — Sandık seçmen listelerinin askıya çıkarılmasında 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki Kanunun 41 nci maddesinin birinci fıkrası uygulanmakla beraber Yüksek Seçim Kurulu tarafından Türkiye ve İl radyoları vasıtasıyla uygun saatlerde, seçmen listelerinin yazımına başlandığı, askıya çıkarıldığı ve indirileceği tarihler ve itiraz müddetleri, yayınlanacak bildirimlerle halka duyurulur.

Yüksek Seçim Kurulunun ve il seçim kurullarının bu konudaki her türlü bildirimlerinden Türkiye ve İl radyolarınca ücret alınmaz.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Millet Meclisinin 9 . 7 . 1963 tarihli 111 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle kabul edilmiştir.)

Geçici Ko. kabul ettiği metin

GEÇİCİ MADDE 4. — Millet Meclisi metninin geçici 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Millet Meclisi metninin 4 ncü madesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Millet Meclisi metninin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

